

**UNIVERSITATEA „ȘTEFAN CEL MARE” SUCEAVA
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI ADMINISTRAȚIE
PUBLICĂ
DEPARTAMENTUL CONTABILITATE**

**TEZĂ DE DOCTORAT
- rezumat -**

Conducător științific,
Prof. univ. dr. Elena Hlaciuc

Doctorand,
Antonela (Ursachi) Sandu

Suceava, 2016

Sandu (Ursachi) Antonela

**UNIVERSITATEA „ȘTEFAN CEL MARE” SUCEAVA
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI ADMINISTRAȚIE
PUBLICĂ
DEPARTAMENTUL CONTABILITATE**

**Implicațiile adoptării și implementării IFRS la
transparența informațiilor prezentate în raportările
entităților cotate**

Conducător științific,
Prof. univ. dr. Elena Hlaciuc

Doctorand,
Antonela (Ursachi) Sandu

Suceava, 2016

Implicațiile adoptării și implementării IFRS la transparența informațiilor prezentate în raportările entităților cotate

Lucrarea a beneficiat de suport financiar prin proiectul ***"SOCERT. Societatea cunoașterii, dinamism prin cercetare"***, număr de identificare contract POSDRU/159/1.5/S/132406. Proiectul este cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013. **Investește în Oameni!**

CUPRINS REZUMAT TEZĂ

Introducere.....	9
Motivația cercetării.....	9
Obiectivele cercetării.....	10
Metodologia cercetării științifice.....	11
Prezentarea sintetică a capitolelor.....	13
Concluzii generale, contribuții proprii și direcții viitoare de cercetare.....	21
Referințe bibliografice.....	23

LISTA TABELE

LISTA FIGURI

INTRODUCERE

Motivația cercetării

Obiective

Metodologia cercetării

Capitolul 1. CADRUL CONCEPTUAL PRIVIND TRANSPARENȚA INFORMAȚIILOR DIN SITUAȚIILE FINANCIARE ALE ENTITĂȚILOR COTATE

1.1. Delimitări conceptuale privind transparența informațiilor prezentate în situațiile financiare

1.1.1. Informația contabilă - definiție, clasificare

1.1.2. Obiectivele și caracteristicile informațiilor din situațiile financiare

1.1.3. Conceptul de transparență în contabilitatea contemporană

1.2. Structuri de prezentare ale informațiilor în situațiile financiare armonizate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară

1.2.1. Elaborarea situațiilor financiare ale entităților cotate conform IFRS

1.2.2. Structuri de prezentare a situațiilor financiare

1.2.3. Satisfacerea nevoilor utilizatorilor prin intermediul informațiilor din situațiile financiare

1.3. Influența guvernancei corporative în asigurarea transparenței

1.3.1. Raportul între guvernarea corporativă și transparența informațiilor

1.3.2. Scurt istoric privind codul de guvernare corporativă aplicat de societățile cotate

1.3.3. Particularități privind Codul de guvernare corporativă al Bursei de Valori București

Considerații personale

Capitolul 2. IMPLEMENTAREA IFRS LA NIVELUL COMPANIILOR COTATE, O NECESITATE A INTERNAȚIONALIZĂRII PIEȚELOR DE CAPITAL

2.1. Implementarea IFRS de la normalizare la armonizare și convergență

2.2. Principalele organisme implicate în procesul de armonizare și reglementare la nivel european și internațional

2.3. Diversitatea sistemelor contabile și necesitatea armonizării informațiilor financiare

2.4. Factori care influențează diversitatea sistemelor contabile internaționale

2.5. Evoluția și actuala configurație a IFRS

2.6. Politica europeană în procesul de armonizare contabilă

2.7. Implicații ale adoptării pentru prima dată a IFRS asupra sistemului contabil național

Considerații personale

Capitolul 3. ANALIZA TRANSPARENȚEI INFORMAȚIILOR DIN SITUAȚIILE FINANCIARE ALE ENTITĂȚILOR COTATE

3.1. Delimitări conceptuale, considerații și studii privind poziția financiară pe baza informațiilor prezentate în bilanțul contabil

3.1.1. Analiza principalilor indicatori cu privire la situația activelor, datoriilor și capitalurilor proprii

3.1.2. Evoluția principalilor indicatori privind lichiditatea

3.1.3. Evoluția indicatorilor privind solvabilitatea

3.2. Situația veniturilor și cheltuielilor reflectate în contul de profit și pierdere

3.2.1. Delimitări conceptuale privind performanța financiară

3.2.2. Analiza performanței pe baza informațiilor prezentate în contul de profit și pierdere

3.2.3. Aprecierea performanței financiare pe baza ratelor de rentabilitate

3.2.3.1. Aspecte teoretice privind rata rentabilității economice

3.2.3.2. Aspecte teoretice privind rata rentabilității financiare

3.2.3.3. Analiza ratelor de rentabilitate economică și financiară

3.3. Influența modificărilor capitalurilor proprii asupra poziției financiare

3.4. Fluxurile de trezorerie și valoarea acestora în evaluarea companiei

3.5. Importanța informațiilor prezentate în notele explicative la situațiile financiare

Considerații personale

Capitolul 4. ANALIZA TRANSPARENȚEI INFORMAȚIILOR NEFINANCIARE LA NIVELUL COMPANIILOR COTATE

4.1. Aspecte generale privind contribuția raportării nefinanciare în asigurarea transparenței informațiilor prezentate de entitățile cotate

4.2. Transparența informațiilor nefinanciare din perspectiva raportărilor sociale și de mediu

4.2.1. Dimensiunea socială și de mediu a performanței

4.2.2. Studiu privind importanța informațiilor nefinanciare în analiza transparenței

Implicațiile adoptării și implementării IFRS la transparența informațiilor prezentate în raportările entităților cotate

4.3. Analiza transparenței pe baza scorului de guvernanță corporativă și a gradului de conformare

Considerații personale

Capitolul 5. VALORIFICAREA INFORMAȚIILOR FINANCIARE ȘI NEFINANCIARE ÎN ANALIZA TRANSPARENȚEI COMPANIILOR COTATE

5.1. Bursa de Valori București și evoluția pieței de capital

5.1.1. Bursa de Valori București – necesitate, evoluție

5.1.2. Indici și indicatori de operare pe piața de capital

5.1.2.1. Principalii indici ai Bursei de Valori București

5.1.2.2. Analiza principalilor indicatori de evaluare a performanței specifici piețelor de capital

5.2. Evaluarea transparenței informațiilor prezentate de companiile românești cotate la BVB

5.2.1. Considerații generale privind evaluare transparenței informațiilor financiare și nefinanciare

5.2.2. Analiza transparenței informațiilor prezentate de companiile cotate pe baza indicelui de transparență

Considerații personale

CONCLUZII GENERALE, PERSPECTIVE ȘI DIRECȚII DE CERCETARE VIITOARE REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

ANEXE

CUVINTE CHEIE

- Transparență
- Entități cotate
- Standarde Internaționale de Raportare Financiară
- Situații financiare
- Performanță
- Poziție financiară
- Fluxuri de trezorerie
- Piață de capital
- Indici bursieri
- Indicatori
- Guvernanță corporativă
- Informații nefinanciare

INTRODUCERE

Motivația alegerii temei

Globalizarea economică și extinderea piețelor de capital au impus apariția unui limbaj comun în întocmirea și prezentarea situațiilor financiare. În acest context, informația, fie că este financiară sau de gestiune, are un rol primordial în societatea contemporană iar modul în care este diseminată și prelucrată de utilizatori determină luarea unor decizii optime, cu riscuri minime dar și transparente.

Pentru a crește transparența în raportare managementul apelează frecvent la raportarea voluntară, de cele mai multe ori cu caracter nefinanciar, prin intermediul căreia urmărește să sporească încrederea investitorilor. Raportarea obligatorie presupune întocmirea la sfârșitul unui exercițiu financiar sau la termene intermediare a unor situații financiare care să reflecte o imagine fidelă și transparentă a entității economice. Pentru a putea satisface interesele unei plaje cât mai largi de utilizatori aceste informații trebuie să fie relevante și reprezentate exact, comparabile, verificabile, oportune și inteligibile. Toate evenimentele și tranzacțiile economice sunt înregistrate în contabilitate de către profesioniști pe baza raționamentului profesional. De-a lungul timpului s-au analizat diferitele practici privind înregistrarea documentelor în contabilitate, prin intermediul cărora s-a cosmetizat imaginea de ansamblu a entității economice în scopul manipulării utilizatorilor. Aceste practici, de multe ori la limita dintre legalitate și creativitate, au condus la prezentarea unor rezultate neconforme cu realitatea. Pentru păstrarea unor limite rezonabile un rol important îl are etica de care trebuie să dea dovada cei care prelucrează informațiile contabile.

Aceste aspecte ne-au motivat să încercăm să determinăm *gradul de transparență al informațiilor prezentate de companiile cotate, ca urmare a implementării Standardelor Internaționale de Raportare Financiară*. Concretizăm demersul nostru în două părți: o parte teoretică, formată din două capitole, bazată pe studiul literaturii de specialitate și o parte aplicativă, căreia îi dedicăm trei capitole, realizată pe un eșantion de 56 de companii care activează la nivelul Bursei de Valori București în categoria a doua de tranzacționare, la nivelul a șase domenii de activitate, respectiv: industria extractivă, industria prelucrătoare, transport și depozitare, comerț, hoteluri și restaurante și construcții. Considerăm de un real interes pentru studiul nostru analiza interdependenței între indicatorii clasici de evaluare a poziției financiare și

performanței entităților economice, obținuți pe baza componentelor situațiilor financiare cu a indicatorilor specifici pieței de capital, precum și elemente de natură nefinanciară, specifice entităților cotate. Analiza se va realiza pe o perioadă de cinci ani, respectiv din anul 2011, primul an de obligativitate a raportării în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară și până în anul 2015. Relevanța cercetării este dată de elaborarea unui indicator de evaluare a transparenței informațiilor, care să încorporeze toate elementele pe care ne propunem să le analizăm.

Obiectivele cercetării

Obiectivul principal al cercetării este reprezentat de *analiza transparenței informațiilor prezentate în situațiile financiare ale companiilor cotate ca urmare a implementării Standardelor Internaționale de Raportare Financiară.*

Pentru realizarea acestuia, ne-am propus următoarele obiective secundare:

Obiectiv 1. Clarificarea aspectelor conceptuale privind transparența informațiilor companiilor cotate;

Obiectiv 2. Determinarea rolului guvernantei corporative în obținerea transparenței informațiilor;

Obiectiv 3. Evidențierea necesității armonizării sistemelor contabile la nivel internațional;

Obiectiv 4. Argumentarea nevoii de armonizare, convergență și conformitate în contabilitate;

Obiectiv 5. Rolul organismelor implicate în procesul de armonizare și reglementare la nivel internațional;

Obiectiv 6. Analiza transparenței informațiilor pe baza indicatorilor clasici de evaluare a performanței și poziției financiare a companiilor;

Obiectiv 7. Determinarea rolului informațiilor nefinanciare în obținerea transparenței;

Obiectiv 8. Analiza scorului mediu anual de guvernanță corporativă pe domenii de activitate;

Obiectiv 9. Analiza principalilor indicatori specifici pieței de capital;

Obiectiv 10. Elaborarea unui indicator de evaluare a transparenței informațiilor .

Implicațiile adoptării și implementării IFRS la transparența informațiilor prezentate în raportările entităților cotate

Aceste obiective își găsesc argumentări și justificări în cele cinci capitole ale lucrării. Primele cinci obiective, preponderent teoretice se regăsesc în primele două capitole și vizează o recenzie a literaturii de specialitate și elaborarea unor concluzii proprii cu privire la tema de cercetare aleasă. Următoarele cinci obiective vizează aspecte empirice și au fost demonstrate în ultimele trei capitole ale lucrării.

Metodologia cercetării

Metodologia cercetării exprimă o îmbinare a unui cumul de metode în scopul de a ușura înțelegerea scopului cercetării și interpretarea rezultatelor. Lucrarea îmbină cercetarea teoretică, prin intermediul căreia se delimitează aspectele conceptuale privind cercetarea aleasă cu cercetarea empirică, ce vizează analiza elementelor financiare și nefinanciare prezentate de companiile cotate.

Lucrarea abordează o cercetare interdisciplinară, vizând aspecte ce se regăsesc în contabilitate, analiza economico-financiară, piețe de capital, statistică, guvernanta corporativă. Pentru realizarea obiectivelor se vor trata aspectele sub aspect deductiv de la general la particular, îmbinând elementele cantitative cu cele calitative.

Prima etapă a cercetării a fost *alegerea temei*. În acest sens am apelat la studiul literaturii de specialitate și identificarea unei teme care să își găsească utilitatea în practică. Sub aspect teoretic s-au valorificat informații obținute din cărți, articole, legislație iar sub aspect practic s-a apelat la analiza situațiilor financiare prezentate de companiile alese în eșantion, rapoartele de audit, rapoartele administratorilor, bugetele previzionate, declarațiile de conformitate, evoluția pe piața de capital. Ne-am oprit asupra temei *”Implicațiile adoptării și implementării IFRS la transparența informațiilor prezentate în raportările entităților cotate ”* din următoarele motive:

- Creșterea numărului de companii care apelează la finanțare prin intermediul piețelor de capital;
- Dorința de clarificare a conceptului de „transparență” a informațiilor;
- Elaborarea unui indice agregat de evaluare a transparenței care să vină în ajutorul utilizatorilor.

După stabilirea clară a temei de cercetare s-au fixat *obiectivul principal și obiectivele secundare* și s-au formulat ipotezele care să faciliteze atingerea obiectivelor. Următoarea etapă s-a concretizat în *alegerea eșantionului* de cercetare și a perioadei de analizat. Eșantionul este format din companiile cotate pe piața de capital a BVB la data începerii studiului (octombrie

2014) în categoria „Standard” de tranzacționare, alese pe șase domenii de activitate, iar perioada supusă studiului s-a ales 2011-2015. Motivația alegerii eșantionului a fost generată de omogenitatea informațiilor prezentate de aceste companii, ceea ce permite comparabilitate și emiterea unor concluzii relevante și pertinente.

Primele două capitole au fost destinate delimitărilor conceptuale cu privire la implementarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară și influența acestora asupra transparenței informațiilor prezentate de entitățile cotate. În acest sens, s-a apelat la revizuirea literaturii de specialitate și exprimarea unor concluzii și opinii personale cu privire la aspectele teoretice analizate. S-a studiat atât literatura românească cât și cea străină, precum și articole de specialitate, considerându-se relevante materialele cu cel mai mare număr de citări.

Următoarele trei capitole, destinate în special cercetării empirice au îmbinat elementele teoretice, fundamentale, cu cele practice. În prima parte, am realizat o analiză pe baza elementelor componente ale situațiilor financiare, în aceste sens studiind rapoartele financiare ale celor 56 de companii alese în eșantion pe o perioadă de cinci ani. Pe baza datelor analizate din cele 280 de situații financiare ale companiilor selectate, s-au emis opinii și considerații, situațiile financiare fiind principalul furnizor de informații pentru tema de cercetare aleasă.

Pe lângă informațiile obținute din situațiile financiare am încercat să identificăm și alte elemente care pot influența transparența. În acest sens, am realizat o analiză pe bază de chestionar, adresat companiilor cuprinse în eșantion. Prin intermediul acestui chestionar, format din 12 întrebări închise, cu mai multe variante de răspuns și una deschisă, ne-am propus să identificăm care sunt informațiile pe care managementul le consideră relevante în obținerea transparenței. Dintre cei cărora am adresat acest chestionar au răspuns 46,91%, ceea ce dă reprezentativitate iar concluziile desprinse pot fi elocvente.

Un alt element nefinanciar cu influență asupra transparenței, considerăm că este și declarația de conformitate, pe care companiile cotate sunt obligate să o raporteze. Drept urmare, am studiat declarațiile de conformitate ale companiilor alese în eșantion, însumând un număr de 4256 de principii și 11424 de recomandări. Analiza datelor s-a realizat pe baza scorului de guvernanță corporativă realizându-se o clasificare a domeniilor de activitate analizate în funcție de gradul de conformare.

Pentru companiile cotate, transparența poate fi determinată și prin analiza indicilor și indicatorilor specifici piețelor de capital. Pe baza datelor prezentate pe site-urile oficiale ale Bursei de Valori București și a Tradeville, principala companie de analiză pe piața financiară, am analizat principalii indici și indicatori ai companiilor cuprinse în eșantion.

Implicațiile adoptării și implementării IFRS la transparența informațiilor prezentate în raportările entităților cotate

Deoarece volumul informațiilor obținute în urma cercetării a fost relativ mare, am considerat de o reală importanță încorporarea acestora într-un indice agregat, prin intermediul căruia s-a cuantificat gradul de transparență al informațiilor. Pornind de la un studiu al companiei Standard Poor's am elaborat un indice care are în componență toate elementele analizate în cadrul cercetării. Utilitatea acestuia este dată de faptul că analiza dispartată a unor elemente cu privire la transparență poate prezenta o imagine distorsionată a realității, care implică anumite riscuri.

Pentru prelucrarea datelor s-a utilizat programul de calcul tabelar Excel, oferit de aplicația Microsoft Office, versiunea 2013 iar pentru analiza pe bază de chestionar s-a utilizat aplicația Google Forms.

Fiecare capitol se încheie cu *opinii, considerații și recomandări* cu privire la cercetarea efectuată, lucrarea finalizându-se cu *concluziile generale, prezentarea contribuțiilor proprii, a limitelor cercetării și a direcțiilor de cercetare viitoare*. Lucrarea are atât implicații teoretice și practice, generate de clarificarea conceptului de transparență și analiza informațiilor prezentate de situațiile financiare ale companiilor cotate cât și implicații sociale, prin modul în care aceste informații satisfac nevoile utilizatorilor.

Originalitatea lucrării constă în selectarea unor indicatori relevanți în obținerea transparenței și elaborarea unui indice agregat prin intermediul căruia aceasta să poată fi evaluată.

Metodele de cercetare utilizate în elaborarea lucrării respectă principiul unității între cercetarea calitativă și cercetarea cantitativă, îmbinându-le într-un mod armonios, care au condus la obținerea unor rezultate elocvente.

Prezentarea sintetică a capitolelor

Capitolul 1. Cadrul conceptual privind transparența informațiilor din situațiile financiare ale entităților cotate

Acest capitol are ca obiectiv clarificarea aspectelor conceptuale privind informațiile furnizate de contabilitate și argumentarea necesității transparenței acestora în fundamentarea deciziilor economice. Pornind de la premiza că utilitatea informațiilor economico-financiare este evaluată în măsura în care servește diferitelor categorii de utilizatori am realizat o analiză a modului în care elementele componente ale situațiilor financiare acoperă nevoile acestora. În urma analizei am constatat că, deși principalii utilizatori ai informațiilor furnizate de raportările financiare ar părea că sunt investitorii, nu trebuie neglijat nici interesul statului, prin instituțiile

sale, care utilizează aceste raportări ca bază de calcul în determinarea veniturilor la bugetul statului. Pentru a-și dovedi utilitatea, o informație trebuie să fie relevantă și reprezentată exact, comparabilă, verificabilă, oportună și inteligibilă. Toate aceste caracteristici nu sunt suficiente fără transparență. Acest atribut al informațiilor elimină orice incertitudine din partea utilizatorilor, prin prezentarea unor informații clare, vizibile și explicite.

Nu putem vorbi de existența și funcționarea companiilor pe piața de capital fără să menționăm două elemente definitorii: raportarea în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară și guvernanta corporativă. Primul element asigură comparabilitatea și transparența informațiilor precum și înțelegerea facilă a acestora iar cel de al doilea vine în susținerea primului, printr-un management eficient, orientat spre minimizarea costurilor și maximizarea profitului.

Întocmirea raportărilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, sunt o deschidere către piețele de capital, consolidând lichiditatea pieței de valori și creșterea valorii de piață și a reputației companiei, imposibil de realizat fără o bună guvernare, bazată pe transparență ca atribut principal al guvernantei corporative.

Transparența informațiilor prezentate de companiile cotate poate fi influențată de modul în care aceasta este condusă și administrată. Una dintre condițiile acceptării unei companii pe piața reglementată a BVB este respectarea Codului de Guvernanta Corporativă. Elaborat în baza principiilor OECD de guvernanta corporativă, codul are la bază transparența informațiilor. Aceasta presupune transmiterea informațiilor în mod eficient, prompt și accesibil. Începând cu anul 2008, societățile cotate au fost obligate ca, pe lângă raportarea financiară să prezinte și o declarație de conformitate cu prevederilor codului de guvernanta corporativă. Lipsa unei culturi în domeniu precum și a unui cadru conceptual adecvat cerințelor piețelor de capital, a făcut ca implementarea conceptului de guvernanta corporativă la nivelul companiilor românești să fie sinuoasă și dificilă.

Putem afirma că la nivelul instituțiilor statului există o dorință permanentă de creștere a transparenței informațiilor și protecția investitorilor, în special în cazul entităților cotate care nu ar fi posibile fără o informare de calitate, ce conduce la creșterea atractivității investiționale și accesul companiilor la finanțare prin intermediul piețelor internaționale de capital, deschiderea către acestea fiind raportarea în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară.

Capitolul 2. Implementarea IFRS la nivelul companiilor cotate, o necesitate a internaționalizării piețelor de capital

Scopul acestui capitol este prezentarea implicațiilor adoptării și implementării Standardelor Internaționale de Raportare Financiară în cadrul entităților ale căror titluri sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată.

Multitudinea nevoilor de informare identificate la nivelul fiecărei țări sau regiuni a determinat apariția a numeroase sisteme contabile. Astfel, am realizat o ierarhizare a acestora, așezând la bază climatul social, economic și cultural specific fiecărei țări. Al doilea nivel în ierarhie este ocupat de obiectivele contabilității și al situațiilor financiare. Un sistem contabil care pune raportarea în folosul acționarilor va avea o structură exclusiv orientată spre profit, pe când un sistem orientat spre fiscalitate va avea o structură mai rigidă, constrânsă de influența fiscalității. Sub acest aspect am analizat în lucrarea noastră două sisteme contabile de referință, respectiv sistemul contabil anglo-saxon, identificat în prima orientare și sistemul contabil continental, specific țărilor în care contabilitatea este influențată de fiscalitate. Următoarele nivele sunt dedicate principiilor contabile utilizate în prezentarea, evaluare și contabilizarea informațiilor.

Dintre factorii relevanți în determinarea sistemelor contabile am identificat următorii:

- diferențele în modul de întocmire și prezentare al situațiilor financiare;
- influența raționamentului profesional asupra raportării;
- utilizarea unor baze de evaluare diferite;
- diferențe în modul de consolidare al conturilor anuale;
- influența fiscalității asupra normelor contabile;
- raportarea voluntară preferențială.

Pentru diminuarea sau eliminarea diferențelor identificate în sistemele contabile s-a impus conceptul de armonizare. Premizele reformei contabile au fost puse încă din anul 1959 prin publicarea de către Jacob Kraayenhof a unui document ce recomanda companiilor din toate țările utilizarea acelorași principii contabile în înregistrarea și prezentarea situațiilor financiare. Ulterior, s-au constituit diferite organisme de normalizare și armonizare care au avut ca unic scop elaborarea unor standarde de raportare armonizate la nivel internațional. Datorită importanței în procesul de reglementare la nivel internațional am considerat oportună prezentarea principalelor organisme, cu specificarea rolului și atribuțiilor fiecăreia în procesul de armonizare.

Pentru a avea o imagine de ansamblu asupra implicațiilor și eforturilor depuse de către organismele de normalizare am realizat o prezentare cronologică a principalelor evenimente ce au marcat reforma contabilă precum și evoluția publicării standardelor internaționale de raportare financiară sau a interpretărilor acestora.

Finalitatea procesului de armonizare se realizează prin intermediul convergenței care presupune că normele sunt elaborate astfel încât să servească aceluiași scop. În opinia specialiștilor trecerea de la normalizare la convergență s-a făcut atunci când armonizarea a ajuns la un anumit grad de perfecțiune. Convergența la nivel internațional s-a realizat fie prin *adoptarea IFRS*, renunțându-se în această situație la regulile și normele naționale în favoarea IFRS, fie prin *convergența cu IFRS*, prin care normele naționale s-au modificat gradual în favoarea IFRS.

Deoarece Standardele Internaționale de Raportare Financiară se aplică cu preponderență companiilor cotate, raportarea conformă cu IFRS aduce beneficii în principal acestei categorii. Costurile ridicate legate de întocmirea și publicarea situațiilor financiare precum și obligativitatea raportării unor informații nefinanciare sunt în dezavantajul companiilor mici, care nu își permit astfel de cheltuieli, iar anumite tipuri de raportări le pot expune în fața concurenței, ceea ce este tot în defavoarea lor.

Cele trei procese care caracterizează reforma în domeniul contabilității (normalizarea, armonizarea și convergența) nu ar fi fost posibile fără ajutorul *conformității*, prin intermediul căreia normele contabile naționale sunt aliniate celor internaționale și regionale, cu un grad ridicat de acceptabilitate. Standardul IAS1 „Prezentarea informațiilor” menționează că o entitate trebuie să își exprime gradul de conformitate cu IFRS printr-o declarație explicită și fără rezerve. Privim astfel conformitatea sub două aspecte: primul vizează conformarea cadrului legislativ național cu cel contabil iar al doilea aspect, conformarea cu reglementările internaționale.

La nivel european armonizarea s-a realizat prin elaborarea de directive, transpuse în legislația națională prin legi specifice, în prezent fiind în vigoare Directiva 2013/34/UE care, pe lângă aspectele cu privire la modul de întocmire și prezentare al situațiilor financiare cuprinde și recomandări referitoare la transparența informațiilor prezentate.

Adoptarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară în România a cunoscut îmbunătățiri permanente începând cu anul 2001, data aplicării pentru prima dată a IFRS ca bază de raportare, determinate de cerințele globalizării.

Capitolul 3. Analiza transparenței informațiilor din situațiile financiare ale entităților cotate

Obiectivul capitolului este reprezentat de analiza transparenței informațiilor prezentate de entitățile cotate pe baza datelor din situațiile financiare. Pentru a putea avea o imagine cât mai completă și corectă asupra unei companii nu este suficientă analiza unui număr redus de indicatori, al căror rezultat poate fi influențat de aspecte sezoniere sau specifice activității, ci trebuie analizată interdependența dintre rezultatele obținute din calculul unui cumul de indicatori de activitate, risc sau gestiune.

În continuare am efectuat analiza principalilor indicatori calculați pe baza elementelor componente ale situațiilor financiare, astfel:

- pe baza datelor de bilanț am analizat evoluția activelor, datoriilor și capitalurilor proprii și am determinat principalele rate de lichiditate (imediată, la vedere, curentă) și solvabilitate (patrimonială, generală) ;
- datele furnizate de contul de profit și pierdere au fost utile în calculul ratelor de rentabilitate economică și financiară;
- situația modificărilor capitalurilor proprii a permis analiza variației elementelor componente ale activului net;
- pe baza situației fluxurilor de trezorerie am determinat patru situații în care se pot afla companiile, respectiv: înregistrează profit și degajă cash; înregistrează profit și nu degajă cash; înregistrează pierdere dar degajă cash; înregistrează pierdere și nu degajă cash, analizând interdependența între elementele prezentate în bilanț și contul de profit și pierdere;
- analiza notelor explicative la situațiile financiare a permis realizarea unui clasament cu privire la preferințele companiilor în publicarea unor informații suplimentare identificându-se acele elemente care nu sunt prezentate dar a căror dezvăluire ar facilita deciziile investitorilor.

Am utilizat în demersul nostru indicatorii clasici de aprecierea ai poziției financiare, precum și metoda scorurilor în cazul ratelor de rentabilitate, pe modelul de scoring utilizat de bănci în analiza bonității clienților.

Analiza s-a făcut pe baza datelor prezentate în situațiile financiare ale companiilor cotate disponibile pe site-urile oficiale ale Bursei de Valori București, Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare sau a companiei Tradeville, unul dintre principalii analiști și intermediari pe piața de capital.

Cercetarea efectuată a condus la concluzia că pentru viabilitatea unei decizii investiționale, nu este suficientă analiza unui număr redus de indicatori economico - financiar, acest aspect putând conduce la o decizie hazardantă, cu riscuri majore. Deși atenția investitorilor este îndreptată spre capacitatea entității de a obține profit și a degaja numerar și echivalente de numerar nu trebuie să neglijăm nici gradul de îndatorare sau elementele privind modificarea capitalurilor proprii care pot trage un semnal de alarmă asupra viabilității și sustenabilității afacerii. La fel de importante sunt și informațiile prezentate prin notele explicative la situațiile financiare, acestea având rolul unei prezentări narrative a situației entității economice, prin intermediul căreia poate crește gradul de transparență a informațiilor.

Capitolul 4. Analiza transparenței informațiilor nefinanciare la nivelul companiilor cotate

În cadrul acestui capitol s-a realizat o analiză a informațiilor nefinanciare prezentate de entitățile cotate, astfel:

- prin intermediul unui chestionar adresat celor 56 de companii alese pentru studiu s-a determinat importanța informațiilor nefinanciare în obținerea transparenței ;
- pe baza scorului de guvernanta corporativă aplicat asupra informațiilor din declarația de conformitate, s-a determinat gradul de conformare cu principiile codului de guvernanta corporativă și influența acestuia asupra transparenței informațiilor.

Transparența informațiilor are valențe multiple, fiind obținută din analiza unui ansamblu de elemente financiare și nefinanciare. Deoarece nu există o reglementare adecvată, raportarea nefinanciară poate fi asimilată raportării voluntare. Cu toate acestea, companiile ale căror titluri sunt tranzacționate pe o piață reglementată, în scopul obținerii transparenței informațiilor și a comparabilității acestora cu ale unor entități din țări sau zone geografice diferite sunt obligate să raporteze anumite elemente de natură nefinanciară. Reprezentativă în acest sens este declarația de conformitate, cunoscută sub numele de „Aplici sau explici” prin care companiile cotate trebuie să își facă o autoevaluare cu privire la implementarea și respectarea condițiilor de bune practici corporative.

Raportările nefinanciare au un rol important în comunicarea companiilor cu investitorii și celelalte părți interesate și oferă o garanție suplimentară pentru succesul pe termen lung al afacerii.

Pentru atingerea primului obiectiv am apelat la analiza pe bază de chestionar cu privire la percepția utilizatorilor informațiilor financiare asupra raportărilor integrate. Chestionarul a

Implicațiile adoptării și implementării IFRS la transparența informațiilor prezentate în raportările entităților cotate

fost transmis companiilor cuprinse în eșantion, înregistrând o rată a răspunsurilor de 46,91%, ceea ce dă reprezentativitate rezultatelor.

Concluziile desprinse în urma centralizării răspunsurilor la întrebările din chestionar pot fi sintetizate astfel:

- implementarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară a fost primul pas în raportarea unor informații transparente;
- pentru a lua decizii investiționale optime trebuie să se țină cont de cele trei dimensiuni ale performanței: financiară, socială, de mediu;
- raportarea integrată este suportul sustenabilității și dezvoltării durabile a companiilor;
- costurile suplimentare generate de raportările nefinanciare sunt net inferioare pierderilor la care ar conduce ignorarea lor.

În vederea atingerii celui de-al doilea obiectiv am analizat declarațiile de conformitate ale celor 56 de companii cuprinse în eșantion pentru perioada 2011-2014. La data culegerii informațiilor de pe paginile oficiale ale companiilor sau al Bursei de Valori București nu erau disponibile toate datele necesare evaluării situației și pe anul 2015. Dar, considerăm că se poate trage o concluzie elocventă pe baza analizei trendului companiilor în cei patru ani analizați.

Declarația de conformitate este o secțiune distinctă a raportului administratorilor și conține elemente cu privire la ansamblul relațiilor între structurile de conducere ale entității și celelalte părți interesate, modul în care sunt îndeplinite obiectivele companiei și cuantificarea rezultatelor și modalitățile de acordare a stimulentele structurilor de conducere pentru îndeplinirea obiectivelor.

Pentru evaluarea rezultatelor s-a determinat un scor de guvernare corporativă care s-a aplicat fiecăreia dintre companiile cuprinse în eșantion, stabilindu-se ulterior scorul mediu pe domeniu. Scorul de guvernare corporativă cuprinde media răspunsurilor cu privire la: structura proprietății, relația cu investitorii, structura și procesul de producție și transparența financiară și diseminarea informațiilor.

Pe baza celor prezentate opinăm că transparența este o premiză indispensabilă a performanței și eficienței ce oferă deschidere și credibilitate pe piețele de capital. Raportarea elementelor nefinanciare contribuie la atingerea unui nivel optim de transparență ce conduce la creșterea încrederii investitorilor.

Capitolul 5. Valorificarea informațiilor financiare și nefinanciare în analiza transparenței companiilor cotate

Obiectivele acestui capitol urmăresc însumarea tuturor elementele analizate sub forma unui indice de evaluare a transparenței. Piața de capital este locul de întâlnire al deținătorilor de capitaluri disponibile și cei care au nevoie de aceste capitaluri pentru a-și desfășura activitatea. Pentru a putea derula aceste tranzacții în condiții optime și cu riscuri minime este necesar ca toți participanții pe piață să prezinte situații financiare care să ofere o imagine fidelă a activității desfășurate, transparentă, credibilă și comparabilă cu a altor entități economice. Aceste situații stau la baza analizei principalilor indicatori economico-financiar precum și a indicatorilor și indicilor specifici pieței de capital.

Prima parte a capitolului a fost destinată prezentării principalilor indici de operare ai Bursei de Valori București, analizând ponderea companiilor cuprinse în eșantion în coșul de calcul al acestora. Un alt aspect avut în vedere a fost analiza unor indicatori specifici piețelor de capital, respectiv: prețul pe acțiune (Price to Earning Ratio-PER), rata preț pe valoarea contabilă a unei acțiuni (Price to Book Value-P/BV) și randamentul dividendului (Dividend Yield-DY). Pentru a argumenta importanța finanțărilor prin intermediul pieței de capital, în favoarea celor bancare am prezentat evoluția acestor indicatori comparativ cu ratele de referință ale BNR.

În a doua parte a capitolului am elaborat un indice agregat care să includă toate elementele analizate, prin intermediul căruia să se poată evalua gradul de transparență al informațiilor prezentate de entitățile companiilor cotate. Tendințele actuale se îndreptă spre extinderea raportării integrate la un număr cât mai mare de companii. Din acest motiv, am inclus în componența indicelui atât elemente de natură financiară cât și de natură nefinanciară. Cu toate că elementele financiare primează totuși, cele nefinanciare, precum și cele specifice piețelor de capital conduc la diferențe semnificative în analiza transparenței companiilor.

La baza construirii acestui indice a stat studiul realizat de compania Standard & Poor s, care a elaborat un scoring cu privire la gradul de transparență a informațiilor și însumează 14 itemi, o companie putând obține un maximum de 31 de puncte.

Considerăm că aplicarea acestui indice la nivelul companiilor cotate poate spori încrederea investitorilor, ajutându-i în luarea deciziilor. Cu toate că eșantionul ales a fost limitat, rezultatele obținute sunt relevante, atât la nivel de domeniu de activitate cât și la nivelul fiecărei companii în parte.

Concluzii generale

Progresul continuu al societății, modernizarea și restructurarea economiei, conduc la creșterea și diversificarea cererii de informații financiar-contabile. Pentru fundamentarea unor decizii economice cu riscuri minime și beneficii maxime, este necesară analiza unui ansamblu de elemente de natură financiară, nefinanciară și elemente specifice pieței de capital. În acest context, prin tema aleasă, am analizat informațiile prezentate de companiile ale căror titluri sunt tranzacționate la nivelul pieței acțiunilor la Bursa de Valori București, insistând asupra elementelor de transparență, calitate, consecvență, imagine fidelă și credibilitate.

Transparența informațiilor presupune întocmirea și prezentarea unor situații complete, comparabile și verificabile, care să satisfacă un număr cât mai mare de utilizatori. Raportarea în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară a fost un pas important în prezentarea unor informații transparente și armonizate cu standardele de raportare din alte țări sau regiuni.

Concluziile generale ale cercetării pot fi sintetizate astfel:

- armonizarea în domeniul contabilității a fost necesară ca urmare a extinderii piețelor de capital și nevoii de comparabilitate a informațiilor;
- informarea de calitate crește gradul de atractivitate investițională;
- transparența este un element esențial în luarea deciziilor economice;
- raportarea în conformitate cu IFRS a crescut gradul de transparență al informațiilor;
- informațiile prezentate prin intermediul situațiilor financiare sunt determinante în evaluarea transparenței;
- analiza interdependenței între indicatorii calculați pe baza elementelor componente ale situațiilor financiare poate elimina riscurile în luarea deciziilor economice;
- notele explicative, prin descrierile narrative pe care le prezintă pot crește gradul de transparență a informațiilor;
- transparența informațiilor prezentate de companiile cotate poate fi influențată de elemente nefinanciare;
- declarația de conformitate este un element de diferențiere în evaluarea transparenței ;
- raportările nefinanciare oferă o garanție suplimentară pentru sustenabilitatea afacerii;
- evaluarea indicilor și indicatorilor specifici piețelor de capital reprezintă elemente suplimentare în obținerea transparenței;

Contribuții proprii și perspective de cercetare

Prezenta cercetare a avut drept obiectiv principal analiza transparenței informațiilor prezentate de către entitățile cotate. În urma demersului efectuat, pe baza datelor analizate, considerăm relevante următoarele contribuții proprii:

- elaborarea unui indice de evaluare al transparenței, care însumează elemente de natură financiară, nefinanciară și elemente specifice piețelor de capital;
- Identificarea principalelor elemente care influențează transparența informațiilor;
- Ierarhizarea domeniilor „attractive” sub aspect investițional;

Orice demers științific reprezintă deschiderea unor noi orizonturi cu privire la cercetări viitoare. Cercetarea poate fi dezvoltată din următoarele perspective:

- determinarea indicelui de transparență pe baza unui număr sporit de itemi;
- utilizarea indicelui în analiza individuală a companiilor dintr-un anumit domeniu, care să permită identificarea companiilor cu cel mai bun potențial investițional.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Cărți, dicționare

1. Achim M.V., Borlea S.N., *Analiza financiară a entității economice*, Editura Risoprint, Cluj Napoca, 2012
2. Anghelache G., *Piața de capital în context European*, Editura Economică, București, 2009
3. Anghelache G., *Piața de capital. Caracteristici. Evoluții. Tranzacții*, Editura Economică, București, 2004
4. Balteș N., *Analiză și diagnostic financiar*, Editura Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2010
5. Belverd E., Needeles Jr., Henry R.Anderson , James C. Caldwell, *Principiile de bază ale contabilității*, Editura Arc, Chișinău, 2000
6. Berheci M., *Valorificarea raportărilor financiare. Sinteze contabile, teorie, analize, studii de caz*, Editura CECCAR, București, 2010
7. Berman K., Knight J., *Inteligența financiară. Ghidul managerului pentru înțelegerea adevăratei semnificații a cifrelor*, traducere, Editura Curtea Veche, București, 2011
8. Bernard Y., J.C. Colli, *Vocabular economic financiar*, Editura Humanitas, București, 1994
9. Bistriceanu Ghe., Adochiței M., *Finanțele agenților economici*, Editura Economică, București, 2001
10. Bogdan V., *Armonizarea contabilă internațională*, Editura Economică, București, 2004
11. Brătian V., *Valoarea firmei - Tehnici și modele de evaluare financiară*, Editura Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2013
12. Buglea A., *Analiză Financiară. Concepte și studii de caz*, Editura Mirton, Timișoara, 2005
13. Colasse B. *Comptabilite generale (PCG , IAS/IFRS et Enron)*, ediția a 9-a, Editions Economique, Paris, 2005
14. Colasse B. *Comptabilite generale*, editia a 7-a, Edition Economique, Paris, 2001

15. Colasse B., *Contabilitate generală*, ediția a 4-a, citat de Dumitrescu A.S. în lucrarea *Contabilitate creativă. De la idee la bani, cu exemple practice*, Editura Economică, București, 2014
16. Colasse B., *Encyclopedie de Comptabilite, Controle de Gestion et Audit*, Edition Ed. Economica, Paris, 2009
17. Colasse B., *La gestion financiere de l'entreprise*, Puf, Paris, 1993
18. Cotter J., Lokman N., Najah, M. M. *Voluntary disclosure research: Which theory is relevant?*, The Journal of Theoretical Accounting Research 6.2 ,Spring 2011 Crane A., Matten D., *Bussines ethics*, Editura Oxford University Press, Londra, 2010
19. Crowther D., Seifi S., *Corporate Governance and Risk Management*, Ventus Publishing ApS, 2010
20. Cuzdriorean D.D., *Relația dintre contabilitate și fiscalitate: o abordare tridimensională*, Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2013
21. Delesalle E., Delesalle F.E., *Contabilitatea și cele zece porunci*, Editura Economică, București, 2003
22. *Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2012
23. Dinga E. *Studii de economie. Contribuții de analiză logică., epistemologică, metodologică*, Editura Economică, București, 2009
24. Dobroțeanu C.L. *Confluențe micro și macroeconomice în contabilitate*, Editura Economică, București, 2005
25. Dobroțeanu L., *Geneză și viitor în contabilitate*, Editura Economică, București, 2005
26. Douppnik T., Perera H., *International Accounting*, 3th edition, McGraw Hill Publishing, New York, 2012
27. Dragotă V. (coordonator), *Gestiunea portofoliului de valori mobiliare*, ediția a doua, Editura Economică , București, 2009
28. Dragotă V., *Ce cuantifică PER pe piața românească de capital?*, Tribuna economică, nr. 15/2005
29. Dușescu A., *Informația contabilă și piețele de capital*, Editura Economică, București, 2000
30. Feleagă L., Feleagă, N., *Contabilitate financiară. O abordare europeană și internațională*, Ediția a doua. Volumul 1, Contabilitate financiară fundamentală, Editura Economică, București, 2007

Implicațiile adoptării și implementării IFRS la transparența informațiilor prezentate în raportările entităților cotate

31. Feleagă N. , *Sisteme contabile comparate*, Editura Economică, București, 2010
32. Feleagă N., Feleagă L., *Contabilitate consolidată. O abordare europeană și internațională*, Biblioteca de contabilitate, București, 2007
33. Feleagă N., *Îmblânzirea jungle contabilității - concept și normalizare în contabilitate*, Editura Economică, București, 1996
34. Feleagă N., *Sisteme contabile comparate*, Ediția a II-a , vol. I, Editura Economică, București, 2000
35. Fudulu P., *Teoria economică a culturilor și instituțiilor. Determinarea culturală a performanțelor economice*, Editura Universitară, București, 2007
36. Gheorghiu A., *Analiza economic-financiară la nivel macroeconomic*, Editura Economică, București, 2004
37. Ghiță M. și alții, *Guvernanța corporativă și auditul intern*, Editura Tipo Moldova, Iași, 2010, pag 34
38. Ghiță M., *Guvernanța corporativă*, Editura Economică, București, 2008, pag. 13
39. Gorgan C., *Convergența contabilă internațională. Implicații asupra raportării financiare*, Editura ASE, București, 2013
40. Grosu V., *Perspective și limite în procesul de armonizare financiar-contabilă*, Editura TipoMoldova, Iași, 2010
41. Helfert E., *Tehnici de analiză financiară, ghid pentru crearea valorii*, BMT Publishing House, 2006
42. Hoarau C., *Comptabilite et management*, Editions Foucher, Vanves, 2002
43. Horomnea E., *Dimensiuni științifice, sociale și spiritual în contabilitate*, Editura TipoMoldova, Iași, 2012
44. Horomnea E., *Dimensiuni științifice , sociale și spirituale în contabilitate. Geneză, doctrină, normalizare, decizii*, Editura TipoMoldova, Iași, 2013
45. Huduzeu G., *Piețe și burse internaționale de valori*, Editura ProUniversitaria, București, 2006
46. Iacovoiu V. B., *Analiză economico-financiară*, Editura ProUniversitaria, București, 2015
47. Ilie V., Teodorescu M., *Finanțele întreprinderii*, Editura ASE București, 2003
48. Ionașcu I., *Dinamica doctrinelor contabilității contemporane*, Editura CECCAR, București, 2003

49. Jianu I., *Evaluarea, prezentarea și analiza performanței întreprinderii. O abordare din prisma Standardelor Internaționale de Raportare Financiară*, Editura CECCAR, București, 2007
50. Littleton A.C., *Accounting Evolution to 1900*, Editura Russel, New York 1966, ediția a II-a
51. Loyd R., *Analiza creditului*, Editura Expert, București, 1998
52. Martory B., Crozet D., *Gestion des ressources humaines*, Editions Nathan, 1988
53. Mateș D., Bunget O. (coord), *Bazele conceptuale și aplicative ale contabilității*, Casa cărții de știință, Cluj-Napoca, 2013
54. Mateș D., Ștefea P., *Contabilitatea evenimentelor și tranzacțiilor între standarde, directive și reglementări fiscale*, Editura Mirton , Timișoara, 2009
55. Mateș D., Hlaciuc E., Petriș R., Cotleț D., Avram M., *Normalizarea Informației contabile în România*, Editura Cartier, Chișinău, 2008
56. Mateș și alții, *Normalizarea informației contabile în România*, Editura Cartier, Chișinău, 2008
57. Mateș. D., și alții, *Contabilitate financiară, Concepte de bază. Tratamente specific. Studii de caz*. Ediția a II-a revizuită și adăugită, Editura Mirton, Timișoara, 2012
58. Mătiș D., ș.a. *Bazele contabilității pentru viitorii economiști*, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2005
59. Mitu I.E., Mitu N.E., *Metode de reprezentare a performanței*, Ed. Tribuna Ec., Nr. 5/2007
60. Mustață R.V., *Sisteme de măsurare a armonizării și diversității contabile- între necesitate și spontaneitate*, Editura Casa Cărții de Știință, 2008
61. Niculescu M., *Diagnostic financiar*, Editura Economică, București, 2003, pag 21
62. Niculescu M., *Diagnostic Global Strategic*, vol. II. Diagnostic Financiar, Ed. Economică, București, 2005
63. Niculescu M., Lavalette G. ,*Strategii de creștere*, Editura Economică, București, 1999
64. Nobes C. & Parker R., *Comparative International Accounting*, Editura Pearson Education Limited, 2008
65. Nobes C., Parker R., *Comparative International Accounting*, ediția a 8-a, Prentice Hall, Londra, 2004
66. Paraschivescu D., Păvăloaia W, Radu F., Olariu G.D. , *Contabilitate financiară. Aplicații și studii de caz*, Editura Tehnopress, Iași, 2007

Implicațiile adoptării și implementării IFRS la transparența informațiilor prezentate în raportările entităților cotate

67. Pântea I.P., Bodea G., *Contabilitatea financiară românească conformă cu directivele europene*, Editura Intelcredo, Deva, 2011
68. Pellens B., *Internationale Rechnungslegung*, Schaffer Poeschel, 4th edition. Stuttgart, 2001
69. Petcu M., *Analiză economico-financiară a întreprinderii. Probleme, abordări, metode, aplicații*, Ediția a II-a, Ed. Economică, 2009
70. Petrescu S., *Analiză și diagnostic financiar : ghid teoretico-aplicativ*, Editura CECCAR, București, 2008
71. Petrescu S., *Analiză și diagnostic financiar- contabil*, Editura CECCAR, București, 2010
72. Petrescu S., Performanță și risc în analiza financiară, *Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza”*, Iași, Nr. 50-51, 2005
73. Petriș R., *Armonizarea și convergența contabilității românești*, *Analele Universității Ștefan cel Mare*, Suceava, 2005
74. Pinte M. O., *Performanța entităților economice în contextul dezvoltării durabile*, Editura RisoPrint, Cluj Napoca, 2011
75. Pirtea M., Ceocea C., Ionescu A., *Guvernanța corporativă*, Editura Economică, București, 2014
76. Pop A., *Contabilitate comparată și aprofundată*, Editura Intelcredo, 1996
77. Popa A.F., *Contabilitatea și fiscalitatea rezultatului întreprinderii*, Editura CECCAR , București, 2011
78. Radiere R., *Introduction a droit compare*, 2-eme edition, Strassbourg, 1966
79. Radu S.C., Boajă D.M., *Piețe de capital. Instituții și instrumente financiare tranzacționate*, Editura Universitară, București, 2012
80. Raffournier B. , Haller A. , Walton P. , *Comptabilite internationale*, Edition Unibert , Paris, 1997
81. Ristea M. , Dumitru C.G., *Contabilitate aprofundată*, Editura Universitară, București, 2005
82. Ristea M., *Echilibru în globalizarea contabilității. Aparență și esență*, în lucrarea *Profesia contabilă din România*, Editura CECCAR, București, 2006
83. Ristea M., *Metode și Politici Contabile de Întreprindere*, Editura Tribuna Economică, București, 2000
84. Ristea M., Dumitru C.G., *Liberatate și conformitate în standardele și reglementările contabile*, Editura CECCAR, București, 2012

85. Robert C., Weetman C., Gordon P., *International Corporate Reporting*, Boston, Editura Prentice Hall, 2008
86. Robu A., Anghel I., Șerban E. C., *Analiza economic-financiară a firmei*, Editura Economică, București, 2014
87. Roman A., Chirleşan D., Istrate C., *Întreprinderea și piețele în contextul integrării europene*, Editura Junimea, Iași, 2011
88. Petriș R., *Bazele contabilității. Breviar*, ediția a III-a, Editura Gorun, Iași, 2000,
89. Sabău C., Nagy C.M., *Analiza diagnostic a întreprinderii*, Universitatea Tibiscus, Timișoara, Facultatea de Științe Economice, 2014
90. Sandu G., *Finanțe și piețe financiare*, Editura Economică, București, 2010
91. Samuels J. , Piper A ., *International Accounting: A Survey*, Croom Helm, London, 1985
92. Schaffer –Poeschel, *IFRS in your pocket*, 2006, 4th edition, Stuttgart, 2000
93. Stancu I., *Finanțe*, Editura Economică, București, 2002
94. Stancu I., *Finanțe. ediția a patra. Piețe financiare și gestiunea portofoliului. Investiții directe și finanțarea lor. Analiza și gestiunea financiară a întreprinderii*, Editura Economică, București, 2007
95. Tabără N., Horomnea E., Mircea M.C., *Contabilitate internațională*, Editura TipoMoldova, Iași, 2010
96. Toma C., Chirleşan D., *Informația contabilă și guvernanta corporativă în context european și global*, Editura Junimea , Iași, 2011
97. Țurcanu V., Golocialova I., *Raportarea financiară conform standardelor internaționale*, Combinatul Poligrafic, Chișinău, 2015
98. Vâlceanu G., Robu V., Georgescu N., *Analiză economic-financiară*, ediția a doua revizuită și adăugită, Editura Economică, București, 2005
99. Vintilă G., *Gestiunea financiară a întreprinderii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997

Ghiduri

1. Codul de Guvernanță corporativă al BVB, București, 11 sept 2015
2. Ghid de admitere BVB, emis de Bursa de Valori București
3. Manualul indicelui BET plus emis de Bursa de Valori București
4. Manualul indicelui BET, emis de Bursa de Valori București
5. Manualul indicelui BET-BK emis de Bursa de Valori București

Implicațiile adoptării și implementării IFRS la transparența informațiilor prezentate în raportările entităților cotate

6. Manualul indicelui BET-FI emis de Bursa de Valori București
7. Manualul indicelui BET-NG emis de Bursa de Valori București
8. Manualul indicelui BET-TR emis de Bursa de Valori București
9. Manualul indicelui BET-XT emis de Bursa de Valori București
10. Manualul indicelui BET-XT-TR, emis de Bursa de Valori București
11. Principles of Corporate Governance, ediție revizuită, OECD, 2004
12. Raportul OECD din aprilie 1999, preluat din Cadbury Cod, 1992
13. *Standarde Internaționale de Raportare Financiară- IFRS*, Fundația IFRS, ediția a 7-a revizuită, București, Editura CECCAR, 2015
14. *Standarde Internaționale de Raportare Financiară- IFRS*, Fundația IFRS, ediția a 6-a revizuită, București, Editura CECCAR, 2013

Articole de specialitate

1. Achim M.V., Borlea S.N., Mare C., *Corporate Governance and Business Performance: Evidence for the Romanian Economy*, Journal of Business Economics and Management, Journal of Business Economics and Management, 2016, 17(3)
2. Albu N. și alții, *Guvernanța corporativă în România. Percepții și perspective*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, iunie 2013
3. Albu N., Albu C. N., *Pledoarie pentru creșterea volumului de informații financiare și non-financiare* publicate de entitățile românești, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 3/2015
4. Anne d'Arcy, *Accounting classification and the international harmonisation debate — an empirical investigation*, Accounting, Organizations and Society, Volume 26, Issues 4–5, May–July 2001
5. Apostol C., *Adoptarea bunelor practici de guvernanță corporativă de către companiile din România*, Colecția Cercetare avansată postdoctorală în științe economice, Editura ASE București, 2015
6. Bebeșelea M., *Accounting information and its users. A study of the supply and demand of accounting*. Economic Management and Financial Markets, vol 9, 2014
7. Breton G., Taffler R.J., *Creative accounting and Investment Analyst Response*, Accounting and Business Research, vol 25, 1995

8. Brunk K. H. *Exploring origins of ethical company/brand perceptions- A consumer perspective of corporate ethics*, Journal of Business Research, vol. 63, nr. 3 , 2010
9. Bunea S., Săcărin M., Minu M. (2012), *Romanian professionals accountants' perception on the differential financial reporting for Small and Medium-sized enterprises*, Accounting and Management Information Systems, vol. 11, issue 1
10. Bushman R., Qi C., Engel E., Smith A., *Financial Accounting Information, Organizational Complexity and Corporate Governance System*, Journal of Accounting and Economics 37,2004
11. Bushman R.M., Smith A., *Transparency, financial Accounting Information and Corporate Gouvernance*, FRBNY Economic Policy Review, aprilie 2003
12. Buzatu L., *Piața de capital în România, identificarea unor căi și oportunități de creștere și diversificare a acesteia*-teză de doctorat, cond. științific Alexandru Puiu, ASE București,2004
13. Căruntu C., Lăpuș L., *Standardele Internaționale de Raportare Financiară- viziune de ansamblu asupra adoptării și aplicării acestora la nivelul firmei*, Annal of the Constantin Brâncuși University of Târgu Jiu, Economy Series, Issu 2/2011
14. Choi F.D.S., Meek G.K.,*International Accounting*, seventh edition. 1992, Prentice Hall, Library of Congress Cataloging in Publication
15. Christensen H.B., Nikolaev V.V. , *Capital Versus Performance Covenants in Debt Contracts*, Journal of Accounting Research, vol. 50, issue 1, 2012
16. Cotter J., Lokman N., Najah, M. M. *Voluntary disclosure research: Which theory is relevant?*, The Journal of Theoretical Accounting Research6.2 ,Spring 2011Crane A., Matten D., *Bussines ethics*, Editura Oxford University Press, Londra, 2010
17. Crowther D., Seifi S., *Corporate Governance and Risk Management*, Ventus Publishing ApS, 2010
18. Da Costa R.C., Bourgeois J.C., Lawson W.M., *A classification of international financial accounting practices*, The International Journal of Accounting , nr. 13/1978
19. Dechow P.M., Ge W., Schrand C., *Understanding earning quality: A review of the proxies, their determinants and their consequences*, Journal of Accounting and Economics, vol. 50, 2010
20. Dragotă V., *Ce cuantifică PER pe piața românească de capital?*, Tribuna economică, nr. 15/2005

Implicațiile adoptării și implementării IFRS la transparența informațiilor prezentate în raportările entităților cotate

21. Dragotă V., Mitrică E., *Emergent capital market's efficiency: The case of Romania*, European Journal of Operational Research, 155, 2004
22. Feleagă N., *Corporate governance between classicism and modernism*, Proceeding of the 4 European Conference on Management and Governance, University of Reading, UK, 2008
23. Feleagă N., Feleagă L., *Guvernanța întreprinderii, pârghie indispensabilă a politicii de maximizare a bogăției acționarilor și complementele ei contemporane*, Revista de Economie Teoretică și Aplicată, nr. 8, 2008
24. Gencia A., **Sandu (Ursachi) A.**, Pușcaș A., Mateș D., *An International Perspective Upon The Impact of Financial Statement Form on The Business Decision Making Process*, Lucrări Științifice, seria I, vol. 18, nr. 1, 2016
25. Gray S., *Towards a theory of cultural influence on the development of accounting systems internationally*, Abacus, vol. 24
26. Hassan O.A.G., Martson C., *Disclosure Measurement in the Empirical Accounting Literature - A Review Article*, Social Science Research Network, Tomorrow's Research Today, iulie 2010
27. Hlaciuc E., Măciucă G., **Sandu (Ursachi) A.**, *The role of prudence in financial reporting, IFRS versus Directive 34*, Procedia Economics and Finance, Volume 32, 2015
28. Hlaciuc E., Măciucă G., **Sandu (Ursachi) A.**, Mîniș C., *The Convergence of National Accounting with the International Financial Reporting Standards – Comparative Study Regarding Reform in China and Romania*, World Journal of Social Science, Vol. 5, nr. 3, 2015
29. Hoarau C., *Comptabilite et management*, Editions Foucher, Vanves, 2002
30. Hofstede G., *Relativite culturelle des pratiques et theories de l'organisation*, Revue française de gestion, sept-oct 1987
31. Hughes K. E., *The Value Relevance of Nonfinancial Measures of Air Pollution in the Electric Utility Industry*, The Accounting Review, Vol. 75, No. 2, Apr., 2000
32. Ionașcu I., Ionașcu M., *Implementarea IFRS și reducerea costului capitalului pentru companiile românești cotate*, Audit financiar, 2010
33. Ionașcu I., Ionașcu M., *Raportarea financiară și interesul public*, Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor, nr. 3/2010
34. Ionescu I., Damoc C., Rusu R., *Guvernanța corporativă în România: necesitate sau birocrație?*, Revista de Audit Financiar, nr. 7/127, 2015

35. Islam R., *Do more transparent governments govern better*. Policy research working paper, no 3077, The World Bank, Washington DC, 2003
36. Jakobs W.L., Kleiner B.H., *New developments in measuring corporate performance*, Management Research News, Vol. 18, nr. 3/5
37. Jones S., Finley A., *Have IFRS made a difference to intra-country financial reporting diversity?*, The British Accounting Review, vol. 43, 2011
38. Labrouse L., *Le decollage d une entreprise: la SA Privee*, Hommes et technique, nr. 324/2009
39. Marghidanu Alexandru, *Corelația între valoarea frimei și guvernanta corporativă pe cazul firmelor cotate la Bursa din Milano*, Colecția Working Paper , ABC-ul lumii financiare, WP nr. 2/2014
40. Mateș D., Ajtay E., **Sandu (Ursachi) A.**, *Accounting information indispensable source for the discovery of taxevasion in the field of products subject to excise*, SEA-PracticalApplication of Science, Volume III, Issue 3(9), 2015
41. Mateș D., **Sandu (Ursachi) A.**, *Culture- a significant element of the valorification and differentiation of accounting systems*, Proceeding International Economic Conference , Sibiu, 2015
42. Mateș D., Hlaciuc E., **Sandu (Ursachi) A.**, Măciucă G., *Accounting Convergences and Divergences in the Context of Harmonization and the Compliance of National Regulations With Directive 2013/34/UE*, Annals of the University of Craiova, Economic Sciences Series, Vol. I, 2015
43. Mateș D., Pușcaș A., **Sandu (Ursachi) A.**, Ajtay E., *The influence of accounting system regarding accounting and taxation of entities*, Journal of Legal Studies, Volume 17, Issue 31, 2016
44. Măciucă G., **Sandu (Ursachi) A.**, Moroșan G., Apetri A.N., *2015-IFRS in the USA*, Journal of Economics and engineering, vol. 5, 2014
45. Nobes C., Roberts A, *Second Thoughts on "A Judgemental International Classification"*, Discussion Papers în Accounting and Finance, nr. 17, mai 1989
46. Patel S.A., Dallas G., *Transparency and disclousure: Overview of Methodology and Study Results- United States*, Standard & Poor's working Paper, 2002
47. Pășcan I.D., Țurcaș M., *lucrarea Measuring the impact of first-time adoption of International Financial Reporting standards on the performance of Romanian listed entities*, Procedia Economics and Finance 3, 2012

Implicațiile adoptării și implementării IFRS la transparența informațiilor prezentate în raportările entităților cotate

48. Petrescu S., Performanță și risc în analiza financiară, *Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza”*, Iași, Nr. 50-51, 2005
49. Pleșco O. N., *Limitele informaționale ale situațiilor financiare din România*, Management Intercultural volumul XV, nr. 1(27), 2013
50. Puxty A., *Social Accounting as immanent legitimation: a critique of a technicist ideology*, *Advances in Public Interest Accounting*, vol 1, 1986
51. Ristea M., Jianu I., *Experiența României în aplicare Standardelor Internaționale de Raportare Financiară și a Standardelor Internaționale de Contabilitate pentru Sectorul Public*, *Revista Transilvană de Științe Administrative*, 2010
52. Roberts A., *The very idea of classification in international accounting*, *Accounting, Organizations and Society*, volumul 20, Issues 7-8, oct-nov 1995
53. Stan D., *Consecințele globalizării asupra informării financiare la nivelul grupurilor de societăți*, ASE București, 2013
54. Stancu A., Orzan M., *Responsabilitatea socială a companiilor românești - un pas pentru dezvoltarea durabilă*, *Revista de Marketing on-line*, vol. 1, nr. 2
55. Tabără N., Rusu A., *Considerații privind impactul contabilității creative asupra calității informațiilor prezentate în situațiile financiare anuale*, *Audit financiar*, anul IX, noiembrie 2011
56. Stolowy H., Breton G., *Accounts Manipulation: A Literature Review and Proposed Conceptual Framework*, *Review of Accounting and Finance*, volume 3, issue 1, 2002
57. Vasanthakumar N.B., *Does environmental compliance pay*, *Environmentalist*, vol. 19
58. Vatteville E., *Messure des ressources humaines*, *Encyclopedie de gestion*, vol. II, Editura Economică, Paris, 1989
59. Vătășoiu C.I., Gheorghe M., Matoniu I.D., Boca I. S., *Informația contabilă - baza analizei financiare în deciziile de investiții*, *Analele Universității Constantin Brâncuși din Târgu Jiu, Seria Economie*, nr. 4/2010

Acte normative:

1. Legea contabilității nr. 82/ 24 decembrie 1991, republicată în Monitorul Oficial nr. 454/2008
2. OMFP 94/2001 pentru aprobarea Reglementărilor contabile armonizate cu Directiva a IV-a a CEE și cu Standardele Internaționale de Contabilitate care prevede aplicarea limitată a Standardelor de către firmele românești cum ar fi ajustările la efectele inflației (IAS 29,

- SIC 19, SIC 30) și necesitatea consolidării (IAS 22, IAS 27, IAS 28), publicat în Monitorul Oficial nr.85/20 februarie 2001
3. OMFP 1982/5/2001 referitor la aplicarea reglementărilor contabile aliniate la IAS și Normele UE în cazul instituțiilor de credit, publicat în Monitorul Oficial, nr. 279 bis din 25 aprilie 2002
  4. OMFP 1742/2001 referitor la aplicarea reglementărilor contabile aliniate la IAS și Normele UE în cazul instituțiilor supervizate de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, publicat în Monitorul Oficial nr. 947 bis din 23 decembrie 2002
  5. OMFP 907/2005 cu privire la persoanele juridice care aplică reglementări contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, respectiv reglementări contabile conforme cu Directivele Europene publicat în Monitorul Oficial nr. 597 din 11 iulie 2005
  6. OMFP 1752/ 2005 privind reglementările contabile conforme cu directivele europene publicat în Monitorul Oficial nr.1080 din 30 noiembrie 2015
  7. OMFP 1121/2006 privind aplicarea standardelor internaționale de raportare financiară în România, art.1, par (1) Ordinul CNVM 11/2011 pentru aprobarea instrucțiunii nr. 3/2011 privind aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Comisia Națională de Valori Mobiliare publicat în Monitorul Oficial nr. 602 din 12 iulie 2006
  8. ORDIN nr. 3055 din 29 octombrie 2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene publicat în Monitorul Oficial nr. 766 din 10 noiembrie 2009
  9. OMFP 1286/ 01 octombrie 2012 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, aplicabile societăților comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată, publicat în Monitorul Oficial nr. 687 din 4 octombrie 2012
  10. OMFP 881/2012 privind aplicarea de către societățile comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, art. 1, publicat în Monitorul Oficial nr.424 din 26 iunie 2012
  11. OMFP 1802/29 decembrie 2014 - Partea I pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate publicat în Monitorul Oficial Nr.. 963 din 30 decembrie 2014

Implicațiile adoptării și implementării IFRS la transparența informațiilor prezentate în raportările entităților cotate

12. OMFP 666/2015 privind aplicarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de raportare financiară de către unele entități cu capital de stat publicat în Monitorul Oficial nr. 442 din 22 iunie 2015

Resurse electronice:

1. www.bnr.ro
2. www.bvb.ro
3. www.cfapubs.org
4. www.charitycommission.gov
5. www.coso.org
6. www.debitoor.com
7. www.deloitte.com
8. www.ecgi.org
9. www.europa.eu
10. www.efrag.org
11. www.fasb.org
12. www.fundsociety.com
13. www.iasplus.com
14. www.ifrs.org
15. www.iosco.org
16. www.kpmg.com
17. www.pwc.org
18. www.soxlaw.com
19. www.sibex.ro
20. www.seepad.org,
21. www.tradeville.ro